

O indijskih romarjih in templjih.

Romarji.

Danes, ko piše in govori celi svet o indijskih uporih, bo čitatelje zanimalo, kak je indijski narod v verskem oziru. Indijci so sicer pagani, a verno ter verskim predpisom slepo udano ljudstvo.

Kakor si želi mohamedanec, da bi bil vsaj enkrat v življenju v prerokovem mestu Mekki v Arabiji, ravnotako je Indijcu sveta glavna reka Indije Ganges in svetišča v Benares. Bregovi Gangesa so posejani z romarji, od katerih se skuplje vsak vsaj enkrat, mnogi pa trikrat na dan v sveti vodi. Romarji pijejo to vodo, čeravno se koplje med zdravimi vse polno bolnikov z najbolj ostudnimi boleznimi in plava večkrat po reki polno na pol segnitih mrličev.

Indijski romar bolnik vztraja do pusu v sveti vodi po celega pol dneva ter mrmra na pol glasno razne molitve.

Priljubljen način indijskega romanja je ta-le: Od rojstnega kraja naprej se uleže romar na tla po dolgosti. Dvigne se pokoncu tamkaj, kjer je poprej imel glavo, se zopet uleže, ustaja in tako gre to merjenje božje poti, dokler ni na cilju pri sveti reki Ganges.

V splošnem običaju je pešmerjenje bregov reke Ganges od izvora v zasneženih hriboh do izliva v morje pri glavnem mestu Kalkuta. Romar gre peš najprej ob desnem bregu svete reke in se vrača do njenega izvira po levem bregu. Romanje ob bregovih Gangesa traja dobrih 6 let.

Nekaj o indijskih templjih in o njih bogastvu.

Dohodki indijskega narodnega svetišča v Puri v pokrajini Orisa, ki je posvečeno bogu Dšaga, znašajo na leto 42 milijonov dinarjev. S tem denarjem se že lahko preživijo tamošnji številni menihi. Indijski knez — maharadža iz Pauda je podaril svoj čas temu templju največji dijamant celega sveta, takozvani »Kohinur«, ki krasi danes krono angleškega kralja.

Samostani pokrajine Orisa dobivajo na leto od romarjev poleg prehrane še po 8 milijonov dinarjev v denarju.

V Himalajskem pogorju stoji v višini 3068 m indijski tempelj Badrinath, kojega menihom so letno na razpolago dohodki 226 vasi.

Bogati Indijci žrtvujejo pogostoma celo svoje premoženje za pozidavo templjev, katere stavijo na krajih, ki so na glasu svetosti.

V mestu Benares s 198.000 prebivalci stoji 2000 templjev, a se njih število še vedno množi.

Pri mestu Bhurvanesivar v pokrajini Orisa je jezero, ki je pod pokroviteljstvom boga Šive in je ob njem 7 tisoč templjev, od katerih so nekateri prav veliki in prava znamenitost glede umetnosti ter bogastva.

Templji služijo kot stanovanje le za bogove ter svečenike. Poleg svečnikov je še dobili v svetišču paznike, ki

opravljajo snaženje ter hranijo na tisoče in tisoče golobov, katere prinašajo v dar romarji. Romar, ki je prišel v jutro v tempelj, ga mora na večer ostaviti, ne da bi jedel ali spal v romarskem kraju.

Kakor že omenjeno, so indijska svetišča po večini krasote, kojih stene v notranjščini so prevlečene z marmorjem, z mozaikom ter podobami malikov. Kipi indijskih bogov so pogostokrat iz čistega zlata, za oči imajo blesteče dijamante in povrh se mu blišči še iz čela prav dragocen briljant.

*

Izza kulis ruskih beguncev.

Ruski begunci se še vedno niso ušli v svojo usodo. Iz Pariza javljajo, da so se ruski izseljenci odločili, da bodo ustvarili proti boljševikom redno vojsko. Begunci trdijo, da postavijo z lahkoto armado 100.000 izvežbanih vojakov, ki bi se rekrutirali iz oficirjev nekdanje carjeve armade. Celo poveljnik za daljni vzhod je že imenovan. Začasno še primanjkuje caristom denarja, da bi svoje načrte tudi uresničili. Republikanski ruski izseljenci so udeleženi na akciji, koje središče je general Miller, naslednik lanske leto od boljševiških agentov ugrabljenega in skrivnostno umorjenega generala Kutjepova. Na tajnem sestanku Rusov letos dne 24. julija v Parizu je odobril najožji svet ruskih monarhistov ob navzočnosti velikega kneza Cirila važne načrte. General Stogov, pomočnik generala Milerja in vodja vohunov na daljnem vzhodu, je poročal ob priliki tajnega sestanka o sedajnem položaju. Trdil je, da se puntajo v Sibiriji že nekaj mesecev kmetje in zagotavljali, da bodo pridobili uporniki nadmoč v rdeči armadi. Puntarjem manjka le še voditelj in tega bodo prejeli. Nadalje je trdil Stogov, da se klati po sibirskih pustinjah več tisoč ubežnikov iz rdeče armade. V bližini Vladivostoka se nahaja 10.000 upornih boljševiških mornarjev. Nadaljnih 10.000 caristov je dobro oboroženih ter nastanjenih po postajah mandžurske železnice. K tem pride še 30.000 carističnih vojakov, ki so oboroženi v Mongoliji in to število bi se dalo zvišati z lahkoto na 100.000 — ako bi bil denar na razpolago.

Nato je imenoval general Miller za vojskovodjo kmečke vojske tovariša generala Diterichsa. Ta vojska bi naj pričela proti boljševikom z manjšimi napadi ter praskami. General Diterichs se mudi začasno v Šanghaju na Kitajskem in je prepričan, da bi lahko zbral krog sebe 30 tisoč bivših carjevih častnikov, ki so sedaj še razkropljeni po raznih kitajskih mestih. Ta general bi naj stopil s sibirskimi puntarji v stik, jih podučil in jim bil na razpolago z vojnimi načrti.

Glavno vprašanje na pariškem tajnem zborovanju je bilo: odkod dobiti za vojne pohode potrebnega denarja? Konečno so se zedinili begunci, da bodo napravili tozadevno zbirko med seboj. Domišljajo si, da bodo nabrali več

milijonov dolarjev, kar pa še nikakor ne zadostuje za oborožitev ter za vodstvo cele armade.

Ruski republikanci ter demokrati, ki se zbirajo krog v Parizu živečega voditelja Miljukova, trdijo, da niso podatki generala Stogova o položaju na vzhodu nikakor istiniti. Po Miljukovih poročilih iz Charbina v Mandžuriji in iz Šanghaja se niso spremenile razmere tamkaj v teku petih let prav nič. Tudi Kerenski je proti domišljavo zamišljenim načrtom generala Milerja. Miljukov je objavil razpravo, v kateri razlaga ter dokazuje, da bi caristična vojna podjetnost le še utrdila položaj diktatorja sovjetske Rusije — Stalina, ker bi se boljševiki v oči gled grozeči nevarnosti še bolj strnili. Na vsak način bodo pač poskusili ruski monarhisti upad v boljševiško carstvo iz Mandžurije.

*

Kralj Iskalcev zlata.

Zgodovina iskanja zlata v Patagoniji v južni Ameriki pričanja z letom 1868. Pozorišče prvega najdenega zlata je bila reka, ki teče preko mesta Magellan. Zlato je dobiti v celotnem vodovju iz čilskega območja, a seve v manjših množinah. Krog 1878 se je raztegnilo iskanje zlata proti Ognjeni zemlji (Feuerland) na reko, katero so krstili radi bogatih zlatih zakladov za »Rio del Oro«. Prvi iskalci zlata so ustanovili sedajne tamošnje glavno mesto, katerega so imenovali z ozirom na upanje naglega obogatjenja Porvenir (bodočnost). Še le leta 1884 pričanja prava zlata doba za Ognjeno zemljo. Razbitje francoskega parnika »Aretique« je dovedlo čisto slučajno do odkritja večjega obsega zlata vsebujočega peska. Morski valovi so naplavljali na obalo mrtva trupla in dele razbite ladje. Pri odnašanju mrličev in ostankov parnika so zapazili, da so pomešana med pesek na obali zlata zrna. Naenkrat se je zbralo ob tem pesku na stotine iskalcev zlata, ki so blagrovali nesrečo, katere jim je odprla pot do bogastva. Nekateri so bili tako srečni, da so nabrali tekom par tednov po 4 kg čistega zlata. Sčasom je usahnil zlati zaklad na Ognjeni zemlji, ker tukaj ni pod zemljo zlatih žil, ampak so vode prinesle bogznaj odkod med pesek pomešana zlata zrna.

Pozneje so še odkrili več zlato vsebujočih gnezd, kakor je bilo baš opisano in kmalu je pričelo v te kraje nekako preseljevanje narodov iz Evrope v južno Ameriko.

Višek je dosegel lov za zlatom v teh krajih leta 1885. Pridobivanje zlata je prišlo pod diktatorsko oblast rumunskega inženjerja Poperja, kojega ime je še danes dobro znano po celi južni Ameriki. Z denarno podporo argentinskih kapitalistov je organiziral Poper ekspedicijo pustolovcev, ki so si stavili nalogo, da bodo raziskali po vrsti obale ter reke Ognjene zemlje.

Poperjevi ljudje so bili oblečeni v posebne uniforme — seve tudi dobro oboroženi ter po vojaško organizirani. Kjer so pričeli z delom, so napravili

utrjeno taborišče, ki je bilo zastraženo. Poper je bil vsemogočni gospodar nad četo teh vitezov sreče. Izdelal je za svoje ljudi posebne postave in dooločil, koliko zlata pripada posamezniku. Imel je nad celo družbo nekako čudovito moč. Ko so odkrili zlata zrna ob obali zaliva Sv. Boštjana, se je preselil Poper s svojim taborom tjakaj. Da ne bi motili Indijanci iskalce zlata, jih je pustil Poper iztrebiti kakor divje zveri. Tudi nobeden drugi beli človek ni smel prestopiti mej Poprovega tabora. Skrbel je tudi za to, da niso trpeli njegovi ljudje v nobenem oziru pomanjkanja. Prirejal je zabave ter plese. Kdor se je pa pregrešil z nepokorščino napram poglavarju, je okusil strogoost v polni meri. Upal se je Poper celo tako daleč, da je pustil tiskati znamke s svojo podobo in kovati lasten zlat denar.

Govorice o zlatem zakladu v zalivu Sv. Boštjana so se razširile kmalu preko mej Ognjene zemlje in privabile pustolovce iz celega sveta. V očigled dotoku priseljencev je izdal Poper odredbo, s katero je prepovedal iskanje zlata onim, ki niso bili člani njegove družbe. Ko je bilo zlato izčrpano ob obali omenjenega zaliva, je našel Poper nova zlata polja ob Sloget zalivu, na otokih Picton ter Navarrino in na raznih mestih Beagle kanala. Vsikdar se je polastila njegova organizacija novo odkritih ter zlato vsebujočih poljan.

Kakor vsi vitezi sreče je bil slednjič tudi Poper pognan ob skalovje bede. Živel je nazadnje kot revež v Buenos Airesu, kjer se je preživljal na ta način, da je pisal članke za časopise in imel politična predavanja. Zapustil je celo južno Ameriko in umrl brez vsake slave v Mezopotamiji v srednji Aziji.

*

Nepoštena milijonarka.

Te dni so odkrili v ameriškem mestu San Francisco med višjo družbo škandal posebne vrste. Od časa do časa

Zobozdravnik dr. Franc Martin specialist za zobne in ustne bolezni

Maribor, Slovenska 9 zopet ordinira

sa so izginjale iz hiš bogatih Sanfranciščanov briljantne verižice in prstani. Vedno je šlo za znamenite kamne, ki so predstavljali radi velikosti ter čistosti velikansko vrednost.

Nekaj dni po izginutju so bili najdeni. Prvotnemu posestniku jih je prinesel nazaj kak neznanec in prejel pošteno najdnino. Čudno na celi zadevi je bilo to, da so bile vsikdar prizadete le višje gospe. Ker bi bil pošten najditelj pri prodaji draguljev za nje prejel velike svote, policija ni imela povoda, da bi se bila vmešala v to zadevo. Tem bolj čudno se je zdelo sedaj vsem, da je šlo v teh slučajih za skrajno prefriganost lopovstva.

Pred kratkim časom je bila bogatejša gospa ob znamenito briljantno ovratnico, ki je imela radi plavkastega sijaja posebno ime. Nakita ni mogla zgubiti, ker ga je imela zadnjič okrog vratu doma ob priliki čajne družbe in od tedaj se ni bila ganila nikamor iz stanovanja. Dragocenost je spogrešila zvečer. Pozvala je detektiva, ki bi naj napravil pri domači služinčadi hišno preiskavo. Brihtni tajni policist je uvidel, kaj pri prvih izpraševanjih, da v tem slučaju ne pride nikakor v poštev nepoštenost uslužbencev. Ko je vprašal, koliko in kakih gostje so bili prejšnji dan med povabljenimi, je bila okradena gospa vsa iz sebe radi detektivove nezmožnosti. Policist se ni pustil oplasiti, ko je čul ime nekega gospoda ter gospe, ki sta bila vsikdar navzoča, kadar je zginil kak dragulj.

Okradena gospa je prejela po preteku treh dni za tem pismo, da jej bo vrnjena ovratnica, ako izplača 3 tisoč dolarjev najdnine. Oškodovana je bila vsa presrečna, da bo lahko dobila dragocenost za tako cen odkup, je odposlala denar na v pismu označeno mesto in prejela nakit. Vsa vzradoščena

je pokazala vrnjeno detektivu, ki je pa kamne preiskal in dognal, da so za las natanko ponarejeni iz navadnega stekla in spozna goljufijo le tozadevno izvežban strokovnjak. Ne da bi bil izdal odkritje z besedico začudenja, se je podal k nekaterim drugim gospem, ki so tudi bile zgubile briljante. Povsod je naletel na ponarejene kamne. Mahnil jo je k milijonarki, ki je vsikdar prisostvovala, kadar so izginjale dragocenosti. Pri hišni preiskavi ni naletel le na iskane plave briljante, ampak tudi na drug nakit, ki je bil zamenjan za steklo. Bogatašinja je priznala, da je izmikala dragulje. Njen prijatelj draguljar je ukradene dragocenosti naglo zamenjal za steklo in prejel še bogato najdnino. Milijonarka in njen ljubček draguljar sta oškodovala na ta prefrigan način nekaj najbogatejših meščanov v San Francisco za težke milijone.

Kar se nikoli ne zgodi. »Tu imaš, ljuba, denar«, je rekel mož. — »Ne rabim«, je odgovorila gospa. — »Ali srček, vzamim vendar ta stotak in nakupi potrebščine.« — »Hvala, mogoče drugič.« — V tem se mož zbudi in vidi, da so bile samo sanje.

Ponoči je grmelo. Mala Elza se je zbudila in preplašeno klicala mamo. Mati: »Kaj pa hočeš, moj otrok?« — Elza: »V tvojo posteljo hočem.« — Mati: »Ja, zakaj pa?« — Elza: »V moji grmi.«

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru razpisuje s tem mesto pogodbenega uradnika. Zahteva se srednješolska matura, prostost od vojaščine, večletna praksa v banki ali večjem denarnem zavodu. Lastnoročno pisane prošnje s potrebnimi prilogami naj se vložijo pri imenovanem zavodu do 15. septembra t. l. 1039

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»Tako tudi bo,« meni birič, »milostljivi gospod pisar, prikupili se bote gospodom v Gradcu, ko jim razkrijete tako važne stvari.«

»Ah, kaj je meni za zahvalo, to je moja dolžnost,« reče Koder nekako otožno, »sedaj mi takoj privedi Ribla, da ga zaslišim. Pa pazi nanj, da ti ne pobegne, drugače gorje tebi.«

»Kakor velite,« odvrne birič, »tako izpolnim ukaz.«

Rekši se obrne k durim ter gre po hodniku do oddelka, kjer so bili zapori.

Jakob Koder je zopet sedel v naslonjač, si podprl glavo ter mislil pri sebi:

Tako torej, grof Tatenbah, sedaj pride obračun. Zakrivil si posredno smrt moje edine Monike, ne veš, koliko duševne boli si mi s tem povzročil. Tvoj podli prijatelj mi je uničil najljubše, kar sem imel. O, Bog je pravičen, jaz ne bom sodil, dobila bosta zaslužen kaznen. Mera je

36

dopolnjena, moja dolžnost pa je storiti vse, da se pravici zadosti.«

Čuli so se težki koraki. Skozi vrata vstopi Ribl, bled in upadel, vkovan v verige, njemu ob straneh čuvaja Rebenik in Frank, za njim pa birič Krpan. Obstali so sredi sobe pred dolgo, z zelenim prtom pokrito mizo, za katero je stal Koder, ki se je dvignil s svojega sedeža. Stal je nekaj časa mirno, samo oči so prodirajoče gledale jetnika, nato reče s povzdignjenim, odločnim glasom:

»Ti si Boltažar Ribl, bivši sluga grofa Erazma Tatenbaha?«

»Da, to sem,« odgovori jetnik z negotovimi besedami in še bolj prebledi.

»Ali veš, kaj si govoril danes zvečer v gostilni »Pri slonu«?«

»Gospod pisar, ne spominjam se ničesar, bil sem preveč vinjen.«

»Tako, vinjen! S tem bi se vsak izgovarjal, nikar ne taji, preveč je dokazov.«

»Če sem kaj govoril, storil sem to v svoji bahavosti,« reče Ribl, ki se je med tem streznil ter dobro spoznal, da je spravljal tudi samega sebe v zadrego in bi mogla tudi njega zadeti kaznen.

Vsak mesec

Din 13:

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velikanov zvezek

po Din 13:

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Horoška 3